



Quatre històries de ca Montes

Publicat el **9 d'agost de 2014** per Vicent Partal i Montesinos al seu blog: MAILS PER A HIPÀTIA en <http://blocs.mesvilaweb.cat/vicent/>



Matxote era un dels cambres de ca Montes. Enorme. Gran. Fadrinot. Es casà i només va durar un mes ajuntat. La dona es va treure un dia la sabata i li clavà el tacó al cap. Allò va ser prou i massa. Ell era un home de conviccions elementals però fermes. Per això quan eixia a la conversa que el món era rodó Matxote afirmava que no, que això no podia ser. De cap manera. Tal va ser el debat que un dia se'l van endur a la platja. Havia eixit de quintes i mai no havia vist el mar, tot i que Bétera és només a vint quilòmetres.

Quico el Tordo, Jordi i mon pare el van carregar en un cotxe i el van portar a davant l'enorme extensió d'aigua. Allà Matxote, certament impressionat, es va quedar mirant un instant i va exclamar amb contundència: 'pues pa aguantar tota eixa aigua a l'atra banda té que haver un mur molt gran!'. Impossible. No va haver manera d'explicar-li que la terra era rodona. Ni el tio Colbi, pacient de mena i explicador de coses en la gran sala de ca Montes va ser capaç de convèncer-lo. El mur a l'altra banda, definitivament, havia de ser molt gran...

—

El tio Colea s'adormia sempre davant l'estufa del bar. L'estufa era un notable artefacte de llenya que omplia de fum el cafè. Jo la recorde com una boira inacabable quan arribava l'hivern. El tio Colea era un jubilat vell que estava sempre al nostre bar. Es prenia un cafè, raonava, feia rotgls per a jugar a baralla o mirar com jugaven. I amb això passava tota la vesprada amb uns pocs cèntims de despesa i tornava després de sopar. Com tants hòmens feien aleshores.

Quico el Tordo, que era terrible, va proposar un dia que quan s'haguera adormit apagaren totes les llums del cafè i la gent seguira comportant-se amb normalitat, jugant a la baralla, com si estiguessen enceses. Era cosa de veure què passaria quan el tio Colea obrís els ulls. Dit i fet, Apaguen les llums i segueixen jugant com si res. Truc! retruc! i de sobte el tio Colea que obre els ulls i no veu res de res, només una foscor sorprenent. Conjugats, els hòmens del bar havien tancat fins i tot els portons de fusta de les finestres per a que no entrara ni la llum del carrer.

Pobre Colea. Va ser despertar-se i començar a cridar 'm'he tornat cego! no veig res!, xe que no veig!, que no veig!' i tot el cafè seguint la broma jugant a baralla com si res i preguntant-li de què parlava, que com era que no veia res si tots els llums eren encesos.

El tio Colea es va espantar tant que finalment algú va decidir obrir les llums i que se li passara la por. Passar-se-li se li passà però després de moltes hores. Conten que renegava pel carrer, camí de casa, mentre amenaçava de no tornar mai més a parlar amb cap d'aquells animals ni posar el peus al cafè de Montes.

—



Ximet venia d'Oliva a collir taronja i sempre li eixia debades el cafè. A la nit, quan havien acabat la faena, la seua colla dormia en un corral del poble però abans sempre passaven pel cafè. I l'home feia una profia a veure qui era capaç de cremar-li el cul. Literalment.

Perquè Ximet es posava un diari a la part de darrere dels pantalons, com si portara cua, i desafiava els hòmens a perseguir-lo per tot el cafè intentant pegar-li foc. Tenia una forma de ballar impossible, de tant desconcertant i estranya, que feia que per més que tots anaven darrere seu amb els metxeros encesos ningú mai no aconseguí mai de cremar-lo.

I el cas és que els hòmens discutien les maneres de fer-ho i preparaven estratègies. Esmolaven els metxeros per intentar-ho una vegada i una altra. Però el ben cert és que ningú no era capaç de preveure els moviments d'aquell cul inquiet de Ximet, que sempre acabava cansant els perseguidors, farts d'intentar endevinar en quina direcció anava a moure la cua.

Amb la qual cosa a ell el cafè li eixia debades. Cada nit mentre va vindre.

Als anys seixanta, per cap d'any, sense televisors encara, ca Montes era una festa. Mig poble entrava al cafè a celebrar el canvi del calendari. Tots els altres bars tancaven i nosaltres érem, en definitiva, els únics que teníem obert, el refugi segur. I això va ser fins l'any que Leandre va cremar el pi que decorava el local, un pi esplendorós que cada any baixava un dels llenyataires que portaven fusta a Manises.

Ningú no sap ben bé perquè va començar la cosa. Però de sobte Trivi i uns quants corrien per dins del local, perseguint-se els uns als altres i tirant taules. Jugant. Eren habituals de la casa. Que anys després, quan va arribar la tele, esperaven sempre a veure els grans combats de Cassius Clay, que els feien en directe de matinada. Tancaven la porta del carrer i convencien ma güela de no posar gots: 'dus la casola de la llet que ja beurem d'ella', deien, tot afirmant que Rita, a ells, els consentia de tot.

Aquell cap d'any, però, la cosa es va complicar. Leandre, ves a saber perquè i ves a saber en quina condició etílica que estava, va i li pega foc al pi. Al pi que plantàvem al mig del bar.

A la que la gent se'n va adonar, el pi estava encès i les pinyes i la pinotxa volaven com projectils en totes direccions, enceses. Al mig del bar Leandre reia i reia, com un titot, mentre tota la resta el volia matar. 'Bandoler! que em cremes la casa!' cridava ma güela espantada mentre ell li responia a grans crits 'Rita; treu la calça que ho pintarem tot!'. 'Treu la calça' és una expressió preciosa per a parlar de diners però que enmig d'aquell infern no despertava cap simpatia. El cas és que després d'aquella borumballa mai més vam tornar a obrir per cap d'any i a Leandre no el van deixar ja acostar-se al pi. Ni a ple dia.